

Terveyserojen sosiaaliset syntymekanismit

Terveyttä sosiaalisesta näkökulmasta tarkasteleva työryhmämme kokoontui Sosiologipäivillä ensimmäistä kertaa, ja esitykset kirvoittivat ilahduttavan runsaasti keskustelua ja kommentteja.

Sini Erholtz (LY) keskittyi esityksessään ”Masennuslääkkeet ja eroavat terveystatsomukset” avaamaan käsitettä eroavista terveystatsomuksista. Esitelmöijä herätteli myös keskustelua siitä, miten erilaisten terveystatsomusten välille voitaisiin rakentaa dialogia. Erholtzin esitelmä perustuu hänen väitöskirjatutkimukseensa, jossa tarkastellaan mistä masennuslääkekeskustelussa kiistellään ja miten.

Heini Kari (KELA) esitteli tutkimustuloksia toimeentulotuella katetuista lääkeostoista ja toimeentulotuen saajien lääkkeiden käytöstä. Toimeentulotuki mahdollistaa pienituloisille lääkkeiden hankkimisen etenkin silloin, kun omavastuu on suuri tai lääkettä ei korvata. Karin saamien tutkimustuloksien avulla voidaan arvioida esimerkiksi lääkekorvausjärjestelmän riittävyyttä.

Antti Kähärin (TY) esitelmä käsitteli sosioekonomisen aseman yhteyttä kalan kulutukseen Suomessa 1985-2016. Kähärin saamien tulosten mukaan kalan osuus elintarvikemenoista on väestötasolla lähes kaksinkertaistunut. Lisäksi tuloryhmien väliset erot kalan kulutuksessa näyttivät kasvaneen, mutta koulutusryhmien väliset erot pysyneet vakaina. Ryhmässä pohdittiin mm. sitä, mitkä tekijät ovat näiden havaintojen taustalla.

Niko Eskelinen (TY) esitteli tutkimustaan vanhempien taloudellisen ja terveydellisen huono-osaisuuden yhteydestä lapsen toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Alustavien tulosten mukaan vanhempien terveyteen liittyvät tekijät eivät ole itsenäisessä yhteydessä toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Lisäksi erityisesti varhaislapsuuteen ajoittuvalla perhetaustaan kytkeytyvällä huono-osaisuudella näyttää olevan seurauksia tutkinnon suorittamiselle.

Hanna Rinne (Kuntoutussäätiö) puhui sosioekonomisten tekijöiden yhteydestä työntekijäammattien korkeaan kuolleisuuteen. Rinteen saamien tutkimustulosten perusteella työntekijäammattien korkea kuolleisuus ei täysin selity muilla sosioekonomisilla eroilla. Lisäksi työntekijäammattien välillä oli suuria eroja sen suhteen, kuinka paljon koulutus, toimiala, tulot ja työttömyys selittävät ylikuolleisuutta.

Koordinaattorit: Sanni Kotimäki (TY), Laura Salonen (TY), Antti Kähäri (TY)